

Interacțiunea mediată controlată. Comportamentul comunicativ al interlocutorilor în talk show-ul românesc actual (invitați - români din diasporă)

Luminița HOARȚĂ CĂRĂUȘU

1. Introducere

„Discursul mediatic” (Roventă Frumușani 2004: 106) poate fi înțeles ca „un discurs general care amalgamează și focalizează cunoștințele și credințele despre ce a fost, este și ar trebui să fie, evident cu accentuarea prezentului („news”, „now”, „hic et nunc”), dar fără excluderea memoriei și prospectivei.

Produsele mass-media „sunt purtătoare (și nu simple suporturi) de reprezentări sociale, de curente socio-culturale, de moduri de viață”, centralitatea discursului mediatic în societatea postmodernă implicând „variate dimensiuni ale convergenței: *convergența mediilor* (televiziune + computer în televiziunea digitală, televiziune + presă scrisă în diversele ziare preponderent iconice); *intertextualitatea mediilor* (presa scrisă glosează pe marginea unor cazuri prezentate la televiziune, emisiunile televizate anunță seara *scoop-urile* principalelor ziare de a doua zi); *interdisciplinaritatea cercetării* care conjugă obiective și metode din sociologie, antropologie, semiotică, lingvistică etc” (Roventă Frumușani 2004: 111-112).

În cadrul discursului mediatic, se evidențiază *dezbateră televizată*, un așa-numit „gen televizual” (Charadeau, Ghiglione 1997), care ar trebui analizată, în opinia lui Noël Nel (Nel: 1990: 17), din două perspective, și anume, *perspectiva conversațională* și *perspectiva televizuală*.

Astfel, avându-se în vedere prima perspectivă, dezbateră televizată este o structură ierarhizată de schimburi verbale, fiind guvernată de reguli instituționale și de ritualuri. Dezbateră televizată este, în același timp, tributară unui context conținând elemente fixe legate de locul în care se desfășoară dezbateră, elemente conjuncturale legate de participanții la dezbateră televizată (Nel: 1990: 17). Dezbateră televizată este „o situație televizată care plasează oratorii față în față, sub ochii telespectatorilor”, locutorii vorbind „adresându-se, în același timp, persoanelor de față și publicului” (Nel: 1990: 17).

În ceea ce privește perspectiva televizuală, dezbateră televizată este „o emisiune sau un fragment de emisiune, animată de obiectivul informației și traversată de dimensiunea polemico-contractuală a comunicării”. În privința sistemului de reprezentare, emisiunea de acest tip propune un regim de vizibilitate care se caracterizează prin obiectivitate, dar care nu exclude spectacularul”, contractul său de credibilitate susținându-se pe „o etică a emisiunii în direct și a adevărului care nu refuză nici dramaturgia emoției, nici performanța actorului, nici

activitatea instanței de punere în scenă” (Nel: 1990: 25).

În literatura de specialitate (Charadeau, Ghiglione 1997: 77), s-a făcut distincție între *dezbaterea televizată*, pe de o parte și *talk show*, pe de altă parte.

Astfel, *dezbaterea televizată* este „o formă de interacțiune verbală organizată cu scopul de a scoate în evidență *adevărul*, oricare ar fi configurația sa, în legătură cu o temă problematizată, implicând un dispozitiv televizual”. *Dezbaterea televizată* corespunde „*punerii în scenă* a cuvântului menit să «descopere adevărul»” (Charadeau, Ghiglione 1997: 81).

Pe de altă parte, *talk show-ul* presupune „discuții amabile de salon, fără asperități și fără profunzime” (Nel: 1990: 23), reprezentând „un duel oratoric opunând unul sau mai mulți locutori unei persoane (sau mai multor persoane), în prezența (sau nu) unui public în studio, sub responsabilitatea unui moderator” (Nel: 1990: 24). *Talk show-ul* este „o formă de interacțiune verbală organizată cu scopul de a scoate în evidență un conflict sau o dramă umană, sub diferite configurații, în strânsă legătură cu o temă-pretext, implicând un dispozitiv televizual”, *talk show-ul* corespunzând unei „*puneri în spectacol* a cuvântului menit să servească un tratament sensibil, emoțional al celor două forme de dezordine umană: conflictele între indivizi și dramele intime ale persoanei, cu scopul «revelației eului»” (Charadeau, Ghiglione 1997: 81).

Studiul nostru analizează *talk show-ul* din cadrul emisiunii televizate *Garantat 100%*, *talk show* moderat de către Cătălin Ștefănescu, invitat fiind Gigi Căciuleanu, coregraf și dansator, român din diasporă (vezi anexa 1).

2. Perspectiva conversațională

Orice *talk show* este o formă de interacțiune verbală, orice act conversațional fiind determinat de prezența a cel puțin doi protagoniști, care, alternativ, joacă rolul vorbitorului și al receptorului. Vorbitorul, care își planifică discursul la nivel cognitiv, trebuie să semnaleze acest proces de planificare receptorului, pentru a-i indica faptul că mai are să-i spună ceva sau că este dispus să-i cedeze cuvântul, marcând, astfel, posibilitatea unei intervenții a partenerului. Rolul receptorului, însă, constă în a asculta, în liniște, discursul vorbitorului și a-i semnala, frecvent și în mod regulat, că îl ascultă, că înțelege, că este de acord cu ceea ce acesta spune, satisfăcând, astfel, scopul „controlului vorbitorului”, fără a întrerupe fluxul dialogului. Cu alte cuvinte, pentru a exista schimbul comunicativ, nu este suficient ca doi sau mai mulți locutori să vorbească în mod alternativ, ci trebuie ca ei să-și vorbească, adică să fie ambii „angajați” în schimbul comunicativ și să producă „semne” ale acestui angajament mutual, recurgând la diverse „procedee de validare interlocutivă” (Kerbrat-Orecchioni 1996: 4).

Interacțiunea verbală din cadrul *talk show-ului* pe care îl analizăm este structurată în acte de vorbire „în doi membri” numite *perechi de adiacență* (Meibauer 1994: 134). Secvențele în discuție formează un schimb conversațional de replici, având caracter dialogic și înscriindu-se sub semnul obligativității (Hoarță Cărăușu 2003: 54). Referitor la *talk show-ul* pe care îl analizăm, *perechile de adiacență* se pot observa în cadrul diverselor secvențe ale actelor de vorbire, ca de exemplu:

- *salut / răspuns la salut:*

„CȘ: da. bună seara ↑

GC: bună seara.”

- *întrebare / răspuns:*

„CȘ: ce-ai adus gigi?

GC: eu am adus un film ↑ + pe care l-am văzut ↑ + când eram copil ↑ + și care m-a ↑ + m-a trăsnet la cap total. +++ am fost bolnav trei zile ↑ + literalmente am stat în pat ↑ + cu ↑ + cu temperatură ↑ + după ce -am văzut acest film ↑ la strada ↓ de felini. +++ așa. ++ deci asta este ↑ cred opera de artă care m-a ↑ + zguduit. + din temelii.”;

„CȘ: o capodoperă. da. ++ când erai copil ↑ vedeai filmu' ăsta?

GC: eu am văzut [xxx] da' mic fiind. da. + da da. l-am văzut ↑”.

În punctul relevant pentru schimbarea emițătorului, intră în acțiune două *reguli de alocare a rolului de emițător*, și anume, desemnarea emițătorului următor de către cel care vorbește și autoselectarea ca emițător (Ionescu Ruxăndoiu 1999: 45). Astfel, psihologii au descoperit că „între momentul în care o persoană își termină mesajul și momentul în care cealaltă începe să vorbească poate fi un interval de timp atât de scurt încât poate fi considerat aproape inexistent – în anumite cazuri este mai mic de 50 de miimi de secundă” (Collett 2005: 88), acest lucru numindu-se „tranzitie lină” (Collett 2005: 88), pentru că trecerea de la un vorbitor la altul este atât de netedă.

Cele două reguli ale accesului la cuvânt permit ocurența unor fenomene, printre care se numără *suprapunerile* unor intervenții comunicative, suprapuneri ce pot fi definite ca fiind „vorbirea simultană a doi (sau mai mulți) participanți la o conversație” (Ionescu Ruxăndoiu 1999: 46) . Există două tipuri de suprapuneri, și anume, *suprapunerile propriu-zise*, care „apar în punctul relevant pentru schimbarea emițătorului, când locutorul în curs nu-și desemnează succesorul, mai mulți participanți fiind la fel de îndreptățiți să-și asume rolul de emițător”, *suprapunerile* fiind în acest caz un rezultat al competiției pentru rolul de emițător, și *suprapunerile- rezultat al întreruperii locutorului*, care sunt „produse înainte de încheierea intervenției locutorului în curs, ca urmare a întreruperii acestuia de către un alt participant”, acest tip de suprapuneri fiind „forme de violare teritorială, grave prin aceea că pot constitui preludivul unui conflict” (Ionescu Ruxăndoiu 1999: 46-47).

În talk show-ul analizat, suprapunerile apar deoarece vorbitorul în curs este întrerupt de către un alt participant la interacțiune dar și pentru că locutorul în curs nu-și desemnează succesorul:

„RP: nu. pentru că tot timpul am făcut ↑ + lucrurile pe care eu le-am considerat bine. +++ nu m-am considerat niciodată o instanță ↑ ++ care să ↑ ++ dea un verdict ↑ + verdict absolut. + am dat verdictul meu. +++ uite ↑ ++ asta-mi place ↑ + asta cred eu că ↑ + merită văzut ↑ + citit ↑ ascultat în românia ↑ ++ astea sînt zonele în care eu mă simt bine. +++ încercați ↑ ++ asta a fost. ++ niciodată n-a fost ceva ↑ ++ î ↑ ++ FORȚAT să zic. +++ ceva în care să zic dacă vă uitați la mine ↑ / nu mai trebuie să vă uitați nicăieri.

CȘ: eu am dreptate da.]”;

„GC: da sigur. + [da.

CȘ: doamnelor și domnilor ↓]”;

„RP: din păcate nu. + pentru că ↑ + ora la care se fac lansările este cinci. ++ eu lucrez ↑ +++ în consultanță financiară ↑ +++ care ↑ + începe dimineața la nouă ↑ + și se termină la ↑ + șase ↑ șapte ↑ + șapte și jumate ↑ +++ [în general ↑ urmăresc filmele.

CȘ: *hai să-ți povestesc ceva de la lansare.]”*

Pentru a vorbi pe rând într-o conversație „este necesar ca vorbitorul și ascultătorul să își poată indica unul altuia dacă vor sau nu cuvântul”, vorbitul pe rând fiind organizat „printr-un set de semnale convenționale pe care oamenii le emit în timp ce vorbesc și ascultă” (Collett 2005: 89). Din acest motiv, „orice conversație funcționează pe două niveluri – un dialog „oficial”, în care se schimbă idei și opinii, și un dialog „neoficial”, în care se schimbă semnale despre momentul intervenției și se exprimă gradul de hotărâre în a continua conversația” (Collett 2005: 89).

Folosind mărci care indică momentul intervenției, ascultătorul poate indica dacă vrea să evite sau să preia rolul vorbitorului iar vorbitorul în curs poate indica dacă vrea să păstreze rolul de emițător sau să îl cedeze receptorului.

Există mai multe moduri în care ascultătorul poate să-i arate vorbitorului că vrea să vorbească. Carla Bazzanella (Bazzanella 1995: 232) numește acest tip de semnale *mărci care servesc la preluarea replicii*, considerând că acestea „ajută la stabilirea contactului lingvistic și la preluarea cuvântului” (Bazzanella 1995: 232).

Ca semnale care servesc la preluarea replicii, ajutând la stabilirea contactului lingvistic între protagoniștii actului lingvistic și la preluarea cuvântului de către ascultător, sunt utilizate, în talk show-ul analizat, mărci pragmatice de tipul : *deci, în concluzie, iată, vreau să spun, dar și, și, dar, iar* etc:

„GC: de altfel am venit prin ↑ ++ aproape prin emisiunea voastră ↑ ++ silvia gheață m-a ↑ + invitat la ↑ + acest spectacol la teatrul național ↑ de foarte multă lume m-a redescoperit ↑ și chiar m-a descoperit. și ↑ ++ eu am descoperit foarte multă lume.

CȘ: *iar răzvan e pentru prima dată la noi ↑ dar ↓ + într-o formă sau alta ↑ + vă leagă dansul foarte tare pentru că ↑ +++ nu știu. + într-un fel și prin garantat sută la sută ↑ +++ gigi ↓ ++ mare coregraf și dansator ↑ +++ răzvan ↑ + a susținut ↑ + unul dintre spectacolele despre care-am povestit aici ↑ + la garantat sută la sută ↑ + e vorba despre un spectacol al vavei ștefănescu ↑ + cvartet pentru o lavalieră-i spune. ++*

GC: *și mi-a propus acuma să mă susțină pentru alt spectacol. ++ chiar acuma ↑ + în culise ↑ + deci vă dați seama.”;*

„ GC: încerc. ++ să mă scol de pe scaun. (aplauze) +++ înainte să încep ↑

CȘ: te rog.

GC: *vreau să spun că ăsta-i un dans care l-am făcut pentru cătălin ștefănescu. ++ă ↑ + în primu’ rând pentru că este pe o muzică de jazz ↑ + foarte frumoasă ↑ + pe charlie parker ↑ + și apoi pentru că-i propun o ↑ + un exercițiu de STIL ↑ +++ adică ↑ + așa cum ↑ ă ↑ ++ ravel a inventat un concert pentru mâna stângă ↑ ++ la pian ↑ ++ mâna mea stângă-i partea mea stângă ↑ și mâna mea dreaptă –i ↑ + toată ↑ +++ tot corpul meu ↑ ++ partea ↑ mm ↑ ++ dreaptă a corpului. deci am inventat ↑ ++ un dans ↑ ++ ă ↑ numai cu partea dreaptă a corpului. ++ braț și picior. +++ blocând celălalt în buzunar. +++ ceea ce-i greu pentru că nu ține cârma.”*

Mărcile pragmatice ale acordului indică acceptarea unei teze, a unei concluzii

a partenerului, și, de aceea, ocurența lor presupune dialogul. Se aprobă, se împărtășește opinia alocutorului, cu alte cuvinte, se consideră că ceea ce afirmă alocutorul este adevărat. Asentimentul este marcat, în talk show-ul pe care îl analizăm, prin intermediul *mărcilor pragmatice ale acordului* de tipul *bine spus, ai dreptate, exact, foarte bine, da, just, natural, adevărat, normal, absolut, perfect* etc. Mărcile pragmatice ale acordului, confirmării, adeziunii indică acordul din partea interlocutorului, în privința aserției transmise de către vorbitor:

„CȘ: bun. + și-avem acolo ca să zică ↑ let zepelin trei ↑ și-o carte. + le dăm împreună. + la același ↑

RP: *da.*

CȘ: bun. +++ trebuie să aflu neapărat ↓ + pe cuvânt că nu știu ↑ + cum v-ați cunoscut? ++ de unde ↑ + de unde și ce legături vă leagă. cum v-ați cunoscut gigi?” ;

„RP: cred că de fapt prima dat-a fost o ↑ + aveam o rubrică care se chema întâlniri de dragoste. ++ și l-am rugat pe gigi să scrie despre întâlnirea lui cu ↑ +++ doamna papa.

GC: *exact.*”;

„GC: nu. + voiam să spun că un lucru care m-a ↑ ++ î ↑ ++ m-a chiar m-a zdruncinat ↑ ++ a fost că răzvan mi-a cerut să ↑ ++ să comentez ↑ + campionatul european de fotbal ↑

CȘ: *da. exact.*

GC: de fotbal. ++ și eu i-am zis dar eu nu știu nimic despre fotbal ↑ ++ dar ↑ + adevărul este c-am făcut la un moment dat un film ↑ unde se dansa ↑ ++ dansul meu ↑ ++ a fost ă ↑ ++ așa ↑ ++ a fost î ↑ ++ aproape aspirat de către niște sportivi care făceau fotbal. ++ și-atuncea am zis <Î da> de ce nu? dar n-am scris despre fotbal ↓ + îți dai seama.”

Sorin Stati (Stati 2002: 54 și 72) distinge *acordul de confirmare*, aceasta din urmă fiind „o reacție la o cerere explicită de confirmare formulată de partener”(Năstase 2003: 219). *Da*, ca marcă a confirmării, occură într-un schimb de replici între cei doi invitați ai talk show-ului moderat de către Cătălin Ștefănescu, Gigi Căciuleanu și Răzvan Penescu:

„RP: cum ↑ ++

GC: cu măiastra nu?

RP: *da da da.*”

Dezacordul se exprimă, mai întâi, prin reluarea, în formă negativă, a frazei contestate sau prin mărci pragmatice de tipul: *din contră, nu* sau printr-o expresie echivalentă. Locutorul își exprimă dezacordul, refuzul, vizavi de intervenția locutorului, utilizând formule explicite de tipul: „Nu sunt de acord”, „Este fals” și fraze performative de tipul „Contest afirmațiile tale”. În talk show-ul la care facem referire, funcționează ca marcă a dezacordului adverbul de negație *nu*:

„CȘ: (aplaudând): gigi căciuleanu ↓ doamnelor și domnilor ↑ +++ mulțumim frumos gigi. +++ da. ă ↑ ++ până-ți tragi sufletu’ o să-l întreb ceva pe ↑ + pe răzvan. +++ ă ↑ ++ asta țineam neapărat să te-ntreb ↑ + răzvan ↓ și nu neapărat așa ↓ + într-un context î ↑ ++ cu camere. ++ și ↑ + la meseria asta. dar ↑ ++ uite c-am ocazia acum să-ntreb. ++ ai avut vreodată ↑ ++ vreo problemă de legitimitate ↑ + cu liternet? +++ și imediat nuanțez. +++ iarăși știu foarte mulți oameni care-ar spune ↑ +++ cine-i dom’ le penescu ăsta și ce-i aia liternet? î ↑ ++ instituțiile culturale ↑ ++

apropo ↑ + te-a deranjat când am spus că ești o instituție culturală? ++ instituțiile culturale sînt cîteva ↑ și sînt foarte serioase. +++ este criticu' cutare ↑ + e revista cutare ↑ + este gruparea cutare ↑ + cine e ăsta care vine și ne explică cum e cu literatura. ai avut probleme din astea de legitimitate?

RP: nu. pentru că tot timpul am făcut ↑ + lucrurile pe care eu le-am considerat bine. +++ nu m-am considerat niciodată o instanță ↑ ++ care să ↑ ++ dea un verdict ↑ + verdict absolut. + am dat verdictul meu. +++ uite ↑ ++ asta-mi place ↑ + asta cred eu că ↑ + merită văzut ↑ + citit ↑ ascultat în românia ↑ ++ astea sînt zonele în care eu mă simt bine. +++ încercați ↑ ++ asta a fost. ++ niciodată n-a fost ceva ↑ ++ î ↑ ++ FORȚAT să zic. +++ ceva în care să zic dacă vă uitați la mine ↑ [nu mai trebuie să vă uitați nicăieri.”;

„GC: (râde) am mișcat o etajeră ↑ ++ și mă doare mîna.

CȘ: exact. ++ ă ↑ și am reumatism. ++ gigi ↑ + când se-ntâmplă momente din astea ↑ + dezarmezi?

GC: nu. ++ i-am spus că ↑ ++ dimpotrivă. ++ dansul nu-i o terapie ↑ + și că ↑ +++ cred că nu există nici o zi din viața mea în care nu m-a durut nu numai un lucru. ++ vreo patru cinci în același timp. ++ și ↑ ↑ ++ ca să spun ceea ce este CEL MAI GREU. +++ nu-i să te SCOLI să dansezi ↑ ++ ci să te -așezi după ce-ai dansat. (râde) +++ nu. ++ doamna aceea a fost minunată pentru c-a venit ca la VRACI ↓ ++ și ↑ ++ î ↑ + chiar m-a ↑ m-a ↑ m-a ↑ ++ toată lumea a rîs da' eu am fost emoționat ↑ ++ pentru că ↑ + mi-am zis domnule ↑ ++ îmi pare rău că n-o pot ajuta. ++ probabil că dac-aș fi atins-o i-ar fi trecut umăru'. ++ atins-o frumos ↓ + vreau să spun. da.”

Perspectiva generală asupra politeții este una „fundamental *prescriptivă*”, politețea fiind înțeleasă ca „un set de norme sociale – variabil de la o comunitate la alta - din care decurg reguli practice de comportament – inclusiv reguli privind comportamentul lingvistic – pentru membrii fiecărei comunități considerate”(Ionescu Ruxăndoiu 2003: 65-66). Politețea, ca „principiu universal și parametru esențial al dialogului intercultural”, constituie „un mecanism esențial în reglarea echilibrului ritual între actorii sociali și deci în fabricarea acordului, satisfacției reciproce prin intermediul forței limbajului și nu al limbajului forței”(Roventă Frumușani 2004: 48).

În vreme ce *politețea negativă* „este legată de evitarea sau redresarea situației” (Roventă Frumușani 2004: 46), *politețea pozitivă* vizează „dorința fiecăruia de a se bucura de aprecierea și acordul semenilor săi” (Ionescu Ruxăndoiu 1999: 107). Politețea pozitivă „are o funcție integrativă”, insistând asupra „elementelor de comunitate”, în timp ce politețea negativă se bazează pe „menținerea (și chiar pe sublinierea) distanței dintre indivizi” (Ionescu Ruxăndoiu 1999: 108).

Politețea *pozitivă* „reflectă un efort de apreciere între colocutori, presupunând tratarea receptorului ca membru al grupului căruia îi aparține emițătorul, ca persoană cunoscută, agreată și apreciată” (Ionescu Ruxăndoiu 2003: 79). Politețea pozitivă consistă în faptul de „a produce orice act de vorbire pentru destinatar, cu un caracter esențial „antiamenințător”: manifestări ale acordului, oferte, invitații, complimente, mulțumiri, formule de bun-venit etc” (Kerbrat-Orecchioni 1996: 61).

Una dintre strategiile acestui tip de politețe este *satisfacerea eului pozitiv al receptorului* prin oferirea continuă de „cadouri” (bunuri materiale și spirituale,

simpatie, înțelegere, cooperare) (Ionescu Ruxăndoiu 2003: 80), cu alte cuvinte, *formularea unor constatări despre receptor care să reflecte atenția acordată celor mai diverse aspecte referitoare la condiția acestuia*: interese, dorințe, necesități, bunuri. Se înscrie, astfel, în politețea pozitivă maniera în care Cătălin Ștefănescu, moderatorul și realizatorul talk show-ului în discuție, își prezintă, la începutul emisiunii, invitații:

„CȘ: salutare. salutare la toată lumea ↑ bine v-am regăsit la garantat sută la sută. vă invit din nou ↑ la o călătorie prin povești frumoase despre oameni ↑ ++ cărți ↑ ++ filme ↑ ++ muzici ↑ ++ și spectacole. +++ și ca să n-o mai lungesc ↑ + vă propun să vedeți ↑ + ce vă oferim azi ↑ + la garantat sută la sută. (fundal sonor muzical) *cunoscutul coregraf și dansator gigi căciuleanu* ↓ + *împreună cu* ↑ + *răzvan penescu* ↓ + *creatorul fenomenului linternet* ↑ + sînt invitații primei părți ai emisiunii de azi. ++ continuăm seria taxi driver. + în seara asta ↑ + avem ocazia ↑ + să vedem din nou ↑ + <F românia din taxi>. împreună cu mircea bogdan ↑ + un taximetrist care nu se sfiește să recite versuri ↑ + și să recomande lecturile sale din copilărie. +++ la arhivele garantat sută la sută ↑ + îl vedem pe nea Petru Armean. + un țaran care și-a construit un pian ↑ + și care-și invită consătenii la seri ↑ + de <F mozart>. +++ invitații părții a doua a emisiunii ↑ + sînt membrii excelentului grup byron. + la rubrica mari români ↑ + ne vom aminti de dinu lipati. + iar la final ↑ + ca de obicei ↑ + ascultăm cântarea oferită de prietenii și colegii din trupa de muzică de la garantat sută la sută. +++ (fundal sonor muzical) *un mare coregraf și dansator* ↓ + *plecat din românia cu mulți ani în urmă* ↑ + *acum conduce baletul național din chile* ↑ +++ *predă cursuri la paris* ↑ + *scrie minunat* ↑ + *montează spectacole în europa și în america de sud.* +++ *pe de altă parte* ↓ ++ *un om care nu și-a trâmbițat pasiunea* ↑ + *și-a pus-o la lucru în slujba ideilor în care crede. reușind să construiască o admirabilă instituție culturală.* + e vorba despre linternet. ++ *aceștia sînt primii doi invitați ai emisiunii de azi.* ++ *DOAMNELOR ȘI DOMNILOR* ↑ ++ *să le spunem bun venit la garantat sută la sută* ↑ ++ *domnilor gigi căciuleanu și răzvan penescu.* (aplauze) (fundal sonor muzical) da. bună seara ↑

GC: bună seara.”

Și Gigi Căciuleanu se dovedește a fi politicos pozitiv cu realizatorul emisiunii, Cătălin Ștefănescu, atunci când îi mărturisește că ceea ce urmează să danseze în seara în care se desfășoară talk show-ul analizat este un dans pe care l-a creat gândindu-se la realizatorul și moderatorul emisiunii, știind că acesta preferă muzica de jazz:

„GC: *vreau să spun că ăsta-i un dans care l-am făcut pentru cătălin ștefănescu.* ++ă ↑ + *în primu' rând pentru că este pe o muzică de jazz* ↑ + *foarte frumoasă* ↑ + *pe charlie parker* ↑ + *și apoi pentru că-i propun o* ↑ + *un exercițiu de STIL* ↑ +++ *adică* ↑ + *așa cum* ↑ ă ↑ ++ *ravel a inventat un concert pentru mâna stângă* ↑ ++ *la pian* ↑ ++ *mâna mea stângă-i partea mea stângă* ↑ și *mâna mea dreaptă -i* ↑ + *toată* ↑ +++ *tot corpu' meu* ↑ ++ *partea* ↑ mm ↑ ++ *dreaptă a corpului.* deci am inventat ↑ ++ un dans ↑ ++ ă ↑ numai cu partea dreaptă a corpului. ++ braț și picior. +++ blocând celălalt în buzunar. +++ ceea ce-i greu pentru că nu ține cărma.

(muzică. GC dansează)”

O altă strategie care se înscrie în politețea pozitivă este *utilizarea glumelor*

(această strategie „se bazează pe cunoștințe și valori comune, făcându-l pe receptor să se simtă în largul lui”) (Ionescu Ruxăndoiu 2003: 84). O astfel de glumă utilizează Cătălin Ștefănescu, atunci când vorbește despre un moment hazliu petrecut la lansarea cărții lui Gigi Căciuleanu, *Vând volume vectori*:

„CȘ: gigi căciuleanu a vorbit foarte frumos la lansare ↑ ++ a fost lume foarte multă ↑ ++ și la un moment dat ↑ ++ o doamnă din ↑ ++ PRIMUL rând ↑ +++ după ce-a ASCULTAT ↑ ++ cu RĂBDARE ↑ ++ gigi a explicat ↑ a ↑ +++ a vorbit foarte mult despre corp ↓ + despre dans ↑ + despre faptu' că ↑ ++ aici nu avem un manual de dans ↑ +++ și la un moment dat ↑ + doamna foarte liniștită ↑ ++ a-ntrebat așa. +++ i-a zis. domnule căciuleanu ↓ ++ cartea asta a dumneavoastră despre masaj +++ ă ↑ +++ ce mișcări ar trebui să fac eu? ++ pentru că sufăr. ++ am reumatism ↑ ++ am ↑

GC: (râde) am mișcat o etajeră ↑ ++ și mă doare mâna.

CȘ: exact. ++ ă ↑ și am reumatism. ++ gigi ↑ + când se-ntâmplă momente din astea ↑ + dezarmezi?”

Politețea pozitivă „se manifestă mai ales între interlocutori și public, țința perfectă a politeții pozitive fiind publicul” (Militaru 2007: 410). Astfel, Cătălin Ștefănescu și cei doi invitați ai săi își mărturisesc respectul, simpatia și solidaritatea față de publicul spectator și telespectator prin gestul de a-i oferi cadouri, reprezentând obiecte care au însemnat ceva fundamental în viața lor:

„CȘ: mulțumesc frumos pentru c-ați acceptat invitația noastră ↑ +++ ă ↑ ++ să-ncep așa. + cu ce să-ncep? ++ începem cu ↑ ++ un lucru foarte important ↓ +++ înainte de a povesti cum v-ați cunoscut ↑ + și ca-n [xxx] ce legături vă leagă ↑ ++ ă ↑ ++ s-aflăm ↑ + ce fel de obiecte ați adus ↑ + pentru că ↑ +++ în noul format la garantat sută la sută ↑ + am zis că ne folosim într-un mod sublim de invitații din prima parte a emisiunii ↑ + domniile lor sînt rugate ↑ + să aducă ↑ + un obiect ↓ + o carte ↑ + un film ↑ + o muzică ↑ ++ ceva care la un moment dat ↑ + le-a schimbat viața. + și-a însemnat ceva fundamental în viața lor. + o operă de artă cu care se identifică ↓ + într-o formă sau alta. +++ ă ↑ ++ ce-ai adus gigi?

GC: eu am adus un film ↑ + pe care l-am văzut ↑ + când eram copil ↑ + și care m-a ↑ + m-a trăsnit la cap total. +++ am fost bolnav trei zile ↑ + literalmente am stat în pat ↑ + cu ↑ + cu temperatură ↑ + după ce-am văzut acest film ↑ la strada ↓ de felini. +++ așa. ++ deci asta este ↑ cred opera de artă care m -a ↑ + zguduit. + din temelii.”

3. Perspectiva televizuală

Pentru a demonstra adevărul conținut în afirmația potrivit căreia talk show-ul utilizează „un melanj de genuri (interviuri, varietăți, muzică, reportaje, anchete) pentru a dezamorsa tensiunea dramatică și a distra atât publicul din sală, cât și telespectatorii” (Charadeau, Ghiglione 1997: 80), propunem spre analiză unul dintre momentele memorabile ale talk show-ului a cărui analiză o întreprindem, anume dansul lui Gigi Căciuleanu pe una dintre poeziile sale. Nicoleta Popa Blanariu (Popa Blanariu 2008: 22-23) sugerează că „vorbirea coregrafică actualizează o limbă pe care – susțin adepții dansului fundamental/primar (*basic dance*) – fiecare o poartă în sine, ca pe o facultate ancestrală de expresie și pe care o poate vehicula, prin mișcărilor sale, chiar fără a-i cunoaște gramatica”. Încercăm să subliniem faptul că

există o corespondență perfectă între comunicarea verbală și limbajul coregrafic în privința informației transmise, lucru demonstrat magistral de către renumitul coregraf și dansator, Gigi Căciuleanu, prin dansul său pe versurile propriei poezii:

„(pe fundal se aude vocea lui gigi căciuleanu care-și recită propria poezie)

GC: a fi ↑ +++ sau ↑ ++ poate doar ↑ ++ a ÎNCERCA SĂ fii. sau ca și cum ↑ + ai fi fără să fii. FIR-AR SĂ FIE ↓ +++ să poți ↑ +++ sau să nu poți +++ să intri ↑ +++ sau ↑ ++ să -ți IEȘI + din fire ↑ ++ de parc-ar fi să NICI NU-ȚI PESE de fericire ↑ ++ de ne ↑ ++ fericire ↑ ++ nimic sau tot. sau nesfârșire. A ADORMI ↓ +++ A STA DE VEGHE ↓ +++ când te trezești ↑ ++ e parc-ai adormi pe dos. +++ un singur somn ↑ +++ cu vise diferite. +++ un pas mai mult ↑ ++ sau unul mai puțin ↑ ++ pe drum ascuns ↑ +++ în câmp deschis ↑ +++ aicea jos ↓ ++ totul nu pare-a fi DECÂT ↑ +++ PĂRERE. +++ de bine sau de rău ↑ +++ putere ↑ ++ slăbiciune ↑ +++ cădere ↑ +++ înălțare ↑ +++ a ști. +++ a nu mai ști nimic ↑ de ↑ +++ tine însuși. +++ a fi ↑ +++ sau a nu ↑ ++ fi. +++ lumină ↑ +++ hău ↑ +++ totul nu -i altceva ↓ ++ decât un semn ↓ ++ de întrebare.

(aplauze)”

Pentru a susține afirmațiile anterioare, anexăm un număr de 38 de fotografii (vezi anexa 2), fiecare fotografie corespunzând următorilor termeni din poezia scrisă și recitată de către Gigi Căciuleanu: fotografia 1: „a încerca”; fotografia 2: „să poți”; fotografia 3: „sau să nu poți”; fotografia 4: „să intri”; fotografia 5: „să-ți ieși”; fotografia 6: „din fire”; fotografia 7: „să nici nu-ți pese”; fotografia 8: „de fericire”; fotografia 9: „de ne-”; fotografia 10: „-fericire”; fotografia 11: „nimic”; fotografia 12: „tot”; fotografia 13: „neant”; fotografia 14: „nesfârșire”; fotografia 15: „a adormi”; fotografia 16: „a sta de veghe”; fotografia 17: „a dormi pe dos”; fotografia 18: „un pas mai mult”; fotografia 19 „sau unul mai puțin”; fotografia 20: „drum ascuns”; fotografia 21: „în câmp deschis”; fotografia 22: „părere”; fotografia 23: „de bine”; fotografia 24: „sau de rău”; fotografia 25: „putere”; fotografia 26: „slăbiciune”; fotografia 27: „cădere”; fotografia 28: „înălțare”; fotografia 29: „a ști”; fotografia 30: „sau a nu ști”; fotografia 31: „a fi”; fotografia 31: „sau a nu fi”.

Atenta observare și analiză a fotografiilor și a termenilor corespondenți ne determină să subscriem opiniei specialiștilor dansului care „îi subliniază funcția de comunicare” (Popa Blanariu 2008: 231). Astfel, Martha Graham este de părere că „dansul înseamnă *comunicare* și marea dorință ar fi aceea de a putea vorbi cu precizie, frumusețe și elocință” (Graham apud Popa Blanariu 2008: 231). Cu precizie, frumusețe și elocință „vorbește” Gigi Căciuleanu prin dansul său, gesturile suprapunându-se peste cuvintele propriei poezii. De obicei, dansul „intră în sfera comunicării nu numai prin relația pe care o stabilește cu publicul sau între dansatori, ci și datorită raportului *intersemiotic* dintre muzică și dans” (Popa Blanariu 2008: 232). Ceea ce este original la dansul lui Gigi Căciuleanu pe care îl luăm în discuție este faptul că raportul intersemiotic se manifestă, de data aceasta, între poezie și dans.

Concluzii

Lucrarea reunește câteva observații referitoare la condițiile speciale de desfășurare a unei interacțiuni verbale, într-un context situațional special al comunicării. Abordăm câteva aspecte care au apărut în cadrul unei interacțiuni mediate controlate (de tip talk show). Studiul reprezintă o analiză de caz a talk show-ului din cadrul emisiunii televizate *Garantat 100%*, talk show în care este invitat Gigi Căciuleanu, coregraf și dansator, român din diasporă.

Bibliografie

- Bazzanella 1995: Carla Bazzanella, *I segnali discorsivi*, în L. Renzi, *Grande grammatica italiana di consultazione*, Bologna.
- Charadeau Ghiglione 1997: Patrick Charadeau, Rodolphe Ghiglione, *La parole confisquée. Un genre télévisuel: le talk show*, Paris, Dunod.
- Collett 2005: Peter Collett, *Cartea gesturilor. Cum putem citi gândurile oamenilor din acțiunile lor*, București, Editura Trei.
- Hoarță Căraușu 2003: Luminița Hoarță Căraușu, *Elemente de analiză a structurii conversației* Iași, Editura Cermi.
- Hoarță Căraușu 2004: Luminița Hoarță Căraușu, *Pragmalingvistică. Concepte și taxinomii*, Iași, Editura Cermi.
- Hoarță Căraușu 2005: Luminița Hoarță Căraușu (coordonator), *Corpus de limbă română vorbită actuală*, Iași, Editura Cermi.
- Hoarță Căraușu 2008: Luminița Hoarță Căraușu, *Teorii și practici ale comunicării*, Iași, Editura Cermi.
- Ionescu Ruxăndoiu 1999: Liliana Ionescu Ruxăndoiu, *Conversația. Structuri și strategii*, București, Editura All Educational.
- Ionescu Ruxăndoiu 2003: Liliana Ionescu Ruxăndoiu, *Limba și comunicare. Elemente de pragmatică lingvistică*, București, Editura All Educational.
- Kerbrat-Orecchioni 1996: Catherine Kerbrat-Orecchioni, *La conversation*, Paris.
- Meibauer 1994: Jörg Meibauer, *Pragmatik. Eine Einführung*, Tübingen.
- Militaru 2007: Marina-Luminița Militaru, *Strategii ale politeții și ale impoliteții în talk-show-ul electoral*, în *Limba română. Stadiul actual al cercetării*, Editura Universității București, p. 407-412.
- Năstase 2003: Vera Năstase, *Acordul afirmativ în limba română vorbită*, în Laurenția Dascălu Jinga, Liana Pop (coordonatoare), *Dialogul în româna vorbită*, București, Editura Oscar Print.
- Nel 1990: Noël Nel, *Le débat télévisé*, Armand Colin, Paris.
- Popa Blanariu 2008: Nicoleta Popa Blanariu, *Când gestul rupe tăcerea. Dansul și paradigmele comunicării*, Iași, Editura Fides.
- Rovența-Frumușani 2004: Daniela Rovența-Frumușani, *Analiza discursului. Ipoteze și ipostaze*, Editura Tritonic, București.
- Stati 2002: Sorin Stati, *Principi di analisi argomentativa*, Bologna.

L'interaction verbale dans un genre télévisuel: le talk show

Le talk show est une forme d'échange organisée de manière à faire surgir du conflit et/ou du drame humain, sous diverses configurations, à propos d'un thème prétexte, à travers un affrontement de jugements ou d'opinions „carrées”, au moyen d'un dispositif télévisuel. On peut dire que le talk show correspond à une mise en spectacle de la parole. On comprend que la thématique se caractérise par la mise en évidence d'un désordre social et que les participants au talk show soient choisis pour leur typicité combative ou de victime, de sorte que leur parole soit bien engagée dans leur être revendicatif ou souffrant.

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”
IAȘI, ROMÂNIA

Anexa 1

Situația de comunicare:

data înregistrării: 22 martie 2009

ora înregistrării: 22 și 10 minute

autorul înregistrării: Luminița Hoarță Cărăușu

locul înregistrării: postul de televiziune TVR 1, talk show-ul *Garantat*
100%¹

participanții: CȘ – Cătălin Ștefănescu, realizator

GC – Gigi Căciuleanu, coregraf și dansator

RP – Răzvan Penescu, creatorul fenomenului linternet

autorul transcrierii: Luminița Hoarță Cărăușu

durata totală a pasajelor transcrise: 309

Observație ortografică: Pentru *sînt* s-a notat *sînt* și nu *sunt*.

CȘ: salutare. salutare la toată lumea ↑ bine v-am regăsit la garantat sută la sută. vă invit din nou ↑ la o călătorie prin povești frumoase despre oameni ↑ ++ cărți ↑ ++ filme ↑ ++ muzici ↑ ++ și spectacole. +++ și ca să n-o mai lungesc ↑ + vă propun să vedeți ↑ + ce vă oferim azi ↑ + la garantat sută la sută. (fundal sonor muzical) cunoscutul coregraf și dansator gigi căciuleanu ↓ + împreună cu ↑ + răzvan penescu ↓ + creatorul fenomenului linternet ↑ + sînt invitații primei părți a emisiunii de azi. ++ continuăm seria taxi driver. + în seara asta ↑ + avem ocazia ↑ + să vedem din nou ↑ + <F românia din taxi>. împreună cu mircea bogdan ↑ + un taximetrist care nu se sfiește să recite versuri ↑ + și să recomande lecturile sale din copilărie. +++ la arhivele garantat sută la sută ↑ + îl vedem pe nea Petru Armean. + un țăran care și-a construit un pian ↑ + și care-și invită consătenii la seri ↑ + de <F mozart>. +++ invitații părții a doua a emisiunii ↑ + sînt membrii excelentului grup byron. + la rubrica mari români ↑ + ne vom aminti de dinu lipati. + iar la final ↑ + ca de obicei ↑ + ascultăm cântarea oferită de prietenii și colegii din trupa de muzică de la garantat sută la sută. +++ (fundal sonor muzical) un mare coregraf și dansator ↓ + plecat din românia cu mulți ani în urmă ↑ + acum conduce baletul național din chile ↑ +++ predă cursuri la paris ↑ + scrie minunat ↑ + montează spectacole în europa și în america de sud. +++ pe de altă parte ↓ ++ un om care nu și-a trâmbițat pasiunea ↑ +

¹ Talk show-ul a fost transcris după convențiile de transcriere utilizate în Hoarță Cărăușu 2005: 11-13.

și-a pus-o la lucru în slujba ideilor în care crede. reușind să construiască o admirabilă instituție culturală. + e vorba despre linternet. ++ aceștia sînt primii doi invitați ai emisiunii de azi. ++ DOAMNELOR ȘI DOMNILOR ↑ ++ să le spunem bun venit la garantat sută la sută ↑ ++ domnilor gigi căciuleanu și răzvan penescu. (aplauze) (fundal sonor muzical) da. bună seara ↑

GC: bună seara.

CȘ: mulțumesc frumos pentru c-ați acceptat invitația noastră ↑ +++ ă ↑ ++ să -ncep așa. + cu ce să-ncep? ++ începem cu ↑ ++ un lucru foarte important ↓ +++ înainte de a povesti cum v-ați cunoscut ↑ + și ca-n [xxx] ce legături vă leagă ↑ ++ ă ↑ ++ s-aflăm ↑ + ce fel de obiecte ați adus ↑ + pentru că ↑ +++ în noul format la garantat sută la sută ↑ + am zis că ne folosim într-un mod sublim de invitații din prima parte a emisiunii ↑ + domniile lor sînt rugate ↑ + să aducă ↑ + un obiect ↓ + o carte ↑ + un film ↑ + o muzică ↑ ++ ceva care la un moment dat ↑ + le-a schimbat viața. + și-a însemnat ceva fundamental în viața lor. + o operă de artă cu care se identifică ↓ + într-o formă sau alta. +++ ă ↑ ++ ce-ai adus gigi?

GC: eu am adus un film ↑ + pe care l-am văzut ↑ + când eram copil ↑ + și care m-a ↑ + m-a trăsnet la cap total. +++ am fost bolnav trei zile ↑ + literalmente am stat în pat ↑ + cu ↑ + cu temperatură ↑ + după ce -am văzut acest film ↑ la strada ↓ de felini. +++ așa. ++ deci asta este ↑ cred opera de artă care m-a ↑ + zguduit. + din temelii.

CȘ: o capodoperă. da. ++ când erai copil ↑ vedeai filmul ăsta?

GC: eu am văzut [xxx] da' mic fiind. da. + da da. l-am văzut ↑

CȘ: eu mă uitam la veronica. (râde)

GC: (râde)

CȘ: da. + e foarte adevărat. e un film cu totul și cu totul remarcabil. + e ↑ + da. sînt foarte curios la cine-o să ajungă ↑ + filmul ăsta ↑ + răzvan ↑

GC: s-ajungă la toți.

RP: eu am adus o carte și un CD. + cartea este ↑ ++ una care nu pot să spun că mi-a schimbat viața ↑ + dar care m-a marcat foarte tare. + e o poveste despre speranță ↑ +++ despre iubirea de aproape ↑ ++ se cheamă îngerii nimănuși ↑ ++ de rodica mătușă ↑ ++ apărută la compania ↑ ++ și este despre o doctoriță ↑ + din constanța ↑ + care a avut grijă ↑ + de copiii bolnavi de sida. +++ și pentru a ↑ ++ tempera un pic î ↑ +++ partea oarecum ↑ + melancolică a primei ↑ primei cărți ↑ am adus și primu' cântec rock pe care l-am ascultat eu ↑ ++ de pe let zepelin trei ↑ + since I' ve been loving you. +++

CȘ: bun. + și-avem acolo ca să zică ↑ let zepelin trei ↑ și-o carte. + le dăm împreună. + la același ↑

RP: da.

CȘ: bun. +++ trebuie să aflu neapărat ↓ + pe cuvânt că nu știu ↑ + cum v-ați cunoscut? ++ de unde ↑ + de unde și ce legături vă leagă. cum v-ați cunoscut gigi?

GC: chiar că nu mai știu cum ne-am cunoscut. ++ cred c-am început deodată ↑ +++ deodat-am început ↑ + el m-a rugat să trec de partea cealalt-a oglinzii ↑ + și să scriu. ++ adică eu i-am spus la un moment dat ↑ + nu știu. când ↑ + cum ↑ +++ c-am niște cufere întregi cu ↑ + cu ↑ + desene ↑ + cu ↑ + chestii scrise cu dansuri notate într-un fel mai poetic așa ↑ + și el mi-a zis hai să le publicăm într-un fel. + nu? + cam așa a fost. ++

RP: cred că de fapt prima dată a fost o ↑ + aveam o rubrică care se chema întâlniri de dragoste. ++ și l-am rugat pe gigi să scrie despre întâlnirea lui cu ↑ +++ doamna papa.

GC: exact.

RP: cum ↑ ++

GC: cu măiastra nu?

RP: da da da.

GC: minunat. ++ mersi.

RP: și așa ↑ ++ ne-am întâlnit. +++ bine. + eu îl văzusem ↑ + la teatrul național într-un spectacol fabulos ↑ prima dată când venise după revoluție ↑ +++ rămăsesem cu gura căscată ↑ + nu credeam c-o să-l cunosc vreodată ↑ + așa ↑ + norocu' a făcut ca ↑ +++ făcând liternetu' să ↑ + am tupeu' să trimit mail-uri unui număr foarte mare de oameni ↑ + și să primesc uneori răspunsuri ↑ + foarte personale ↑ +++ cum a fost acest text al lui gigi ↑ +++ și ↑ + de-acolo s-a legat. + mi-a plăcut așa de mult cum a scris ↑ încât ↑ + l-am rugat ↑ ++ să mai dea ceva ↑ + să mai încerc ↑ încercăm să facem ceva împreună ↑ + și s-a legat ceva ↑ + care acum ne-a adus aici. ++ cine știe unde ne va duce săptămâna viitoare ↑ +++ anu' viitor ↑ +++

CȘ: e de spus neapărat următorul lucru. + gigi căciuleanu e ↑ + un FOARTE vechi prieten al emisiunii noastre ↑ ++

GC: de altfel am venit prin ↑ ++ aproape prin emisiunea voastră ↑ ++ silvia gheață m-a ↑ + invitat la ↑ + acest spectacol la teatrul național ↑ de foarte multă lume m-a redescoperit ↑ și chiar m-a descoperit. și ↑ ++ eu am descoperit foarte multă lume.

CȘ: iar răzvan e pentru prima dată la noi ↑ dar ↓ + într-o formă sau alta ↑ + vă leagă dansul foarte tare pentru că ↑ +++ nu știu. + într-un fel și prin garantat sută la sută ↑ +++ gigi ↓ ++ mare coregraf și dansator ↑ +++ răzvan ↑ + a susținut ↑ + unul dintre spectacolele despre care-am povestit aici ↑ + la garantat sută la sută ↑ + e vorba despre un spectacol al vavei ștefănescu ↑ + cvartet pentru o lavalieră-i spune. ++

GC: și mi-a propus acum să mă susțină pentru alt spectacol. ++ chiar acumă ↑ + în culise ↑ + deci vă dați seama.

CȘ: (râde) +++ gigi ai lansat o carte. ă ↑ ++ cartea asta este chiar aici ↓ + la noi ↓ + pe masă. GC: aș da-o și pe asta. + că tot e-aicea nu? + dacă el a venit cu DOUĂ ↑ + să vin și eu cu două. + că mă fac de râs. +++

CȘ: (râde)

GC: nu. + voiam să spun că un lucru care m-a ↑ ++ î ↑ ++ m-a chiar m-a zdruncinat ↑ ++ a fost că răzvan mi-a cerut să ↑ ++ să comentez ↑ + campionatul european de fotbal ↑

CȘ: da. exact.

GC: de fotbal. ++ și eu i-am zis dar eu nu știu nimic despre fotbal ↑ ++ dar ↑ + adevărul este c-am făcut la un moment dat un film ↑ unde se dansa ↑ ++ dansul meu ↑ ++ a fost ă ↑ ++ așa ↑ ++ a fost î ↑ ++ aproape aspirat de către niște sportivi care făceau fotbal. ++ și-atuncea am zis <Î da> de ce nu? dar n-am scris despre fotbal ↓ + îți dai seama.

CȘ: (râde)

RP: a fost o idee ↑ ++ să prez ↑ + entăm țările care participă la campionatu'

european de fotbal prin multe ↑ ++ aspecte culturale. ++ gigi s-a ocupat de partea de dans.

GC: nu numai.

RP: da.

GC: de partea ↑ mm ↑ ++

RP: de spectacol.

GC: așa. ++ dansu' e viață. ++ nu? + atunci de partea ↑ ++ existențială. și ↑ ++ puteți citi și pe liternet ↑ + deschideți liternet nu ca să mă citiți pe mine. ++ ca să citiți toate ↑ ++ mm↑ toate minunățiile pe care le publică răzvan ↑ +++ stând noaptea și lucrând foarte greu ↑ + ca să scoată acest liternet. + ca noi toți. + adică tot ce se face bine se face noaptea și greu.

CȘ: bun. ++ te-am întrebat gigi ceva despre carte ↑ + tu te-ai făcut că nu m-auzi ↑ + ajungem imediat la carte ↑ + ÎNSĂ ↑ +++ noi avem o rubrică nouă. + aici. + la garantat sută la sută ↑ +++ e ceva foarte scurt care ↑ + cred că se urmărește cu mare atenție ↑ +++ rubrica noastră se cheamă taxi driver ↑ ++ și e ↑ ++ în fiecare ediție ↑ ++ e o poveste ↑ + cu câte un taximetrist din bucurești. + care e-ntr-un fel sau altu' ↑ + un soi de ↑+ prim ↑+ sociolog ↑ î ↑ ++ psiholog ↑ î ↑ +++ ce să mai spun? ++ CRITIC de artă ↑ + de altfel ↑ î ↑ + oameni cu care se poate povesti despre toată lumea din jurul lor ↑ + dar și despre literatură și despre artă ↑ + vă propun să ne-ntâlnim astăzi ↑ + la taxi driver ↑ cu domnul mircea bogdan. [...]

CȘ: gigi ↑ ++ ă ↑ + știu sigur c -abia stai pe scaun ↑ ++ m-au întrebat colegii mei înainte de-a incepe emisiunea asta ↑ + când o să danseze domnul căciuleanu? și le-am spus ↓ NU ȘTIU. ++ când are chef. + când simte nevoia ↑ ++

GC: când mi se [xxx] pielea.

CȘ: atunci o să-ncepem. + dar pentru c-ai adus vorba despre asta ↓ + încercăm ceva?

GC: da sigur. + [da.

CȘ: doamnelor și domnilor ↓]

GC: încerc. ++ să mă scol de pe scaun. (aplauze) +++ înainte să încep ↑

CȘ: te rog.

GC: vreau să spun că ăsta-i un dans care l-am făcut pentru cătălin ștefănescu. ++ă ↑ + în primu' rând pentru că este pe o muzică de jazz ↑ + foarte frumoasă ↑ + pe charlie parker ↑ + și apoi pentru că-i propun o ↑ + un exercițiu de STIL ↑ +++ adică ↑ + așa cum ↑ ă ↑ ++ ravel a inventat un concert pentru mâna stângă ↑ ++ la pian ↑ ++ mâna mea stângă-i partea mea stângă ↑ și mâna mea dreaptă -i ↑ + toată ↑ +++ tot corpu' meu ↑ ++ partea ↑ mm ↑ ++ dreaptă a corpului. deci am inventat ↑ ++ un dans ↑ ++ ă ↑ numai cu partea dreaptă a corpului. ++ braț și picior. +++ blocând celălalt în buzunar. +++ ceea ce-i greu pentru că nu ține cârma.

(muzică. GC dansează)

(aplauze)

CȘ: (aplaudând): gigi căciuleanu ↓ doamnelor și domnilor ↑ +++ mulțumim frumos gigi. +++ da. ă ↑ ++ până-ți tragi sufletu' o să-l întreb ceva pe ↑ + pe răzvan. +++ ă ↑ ++ asta țineam neapărat să te-ntreb ↑ + răzvan ↓ și nu neapărat așa ↓ + într-un context î ↑ ++ cu camere. ++ și ↑ + la meseria asta. dar ↑ ++ uite c-am ocazia acuma să-ntreb. ++ ai avut vreodată ↑ ++ vreo problemă de legitimitate ↑ + cu liternet? +++ și imediat nuanțez. +++ iarăși știu foarte mulți oameni care-ar spune ↑

+++ cine-i dom' le penescu ăsta și ce-i aia liternet? î ↑ ++ instituțiile culturale ↑ ++ apropo ↑ + te-a deranjat când am spus că ești o instituție culturală? ++ instituțiile culturale sînt cîteva ↑ și sînt foarte serioase. +++ este criticu' cutare ↑ + e revista cutare ↑ + este gruparea cutare ↑ + cine e ăsta care vine și ne explică cum e cu literatura. ai avut probleme din astea de legitimitate?

RP: nu. pentru că tot timpul am făcut ↑ + lucrurile pe care eu le-am considerat bine. +++ nu m-am considerat niciodată o instanță ↑ ++ care să ↑ ++ dea un verdict ↑ + verdict absolut. + am dat verdictul meu. +++ uite ↑ ++ asta-mi place ↑ + asta cred eu că ↑ + merită văzut ↑ + citit ↑ ascultat în românia ↑ ++ astea sînt zonele în care eu mă simt bine. +++ încercați ↑ ++ asta a fost. ++ niciodată n-a fost ceva ↑ ++ î ↑ ++ FORȚAT să zic. +++ ceva în care să zic dacă vă uitați la mine ↑ [nu mai trebuie să vă uitați nicăieri.

CȘ: eu am dreptate da.]

RP: eu am dreptate ↑ î ↑ + verdictele mele sînt cele mai bune ↑ +++ altcineva ai are dreptu' să spună nimic. ++ nu. ++ e o ↑ + alternativă ↑ +++ e ↑ ++ o formă ↑ + în care +++ niște oameni ↑ +++ mulți puțini ↑ ++ se simt aproape ↑ ++ se simt bine ↑ ++ și ↑ ++ împărtășesc ↑ ++ un set ↑ + de idealuri comune. ++ de ↑ ++ plăceri comune.

CȘ: ai fost la î ↑ + lansarea cărții vînd volume vectori?

RP: din păcate nu. + pentru că ↑ + ora la care se fac lansările este cinci. ++ eu lucrez ↑ +++ în consultanță financiară ↑ +++ care ↑ + începe dimineața la nouă ↑ + și se termină la ↑ + șase ↑ șapte ↑ + șapte și jumate ↑ +++ [în general ↑ urmăresc filmele.

CȘ: hai să-ți povestesc ceva de la lansare.]

RP: ă ↑ + filmele și teatrele.

CȘ: gigi căciuleanu a vorbit foarte frumos la lansare ↑ ++ a fost lume foarte multă ↑ ++ și la un moment dat ↑ ++ o doamnă din ↑ ++ PRIMUL rînd ↑ +++ după ce-a ASCULTAT ↑ ++ cu RĂBDARE ↑ ++ gigi a explicat ↑ a ↑ +++ a vorbit foarte mult despre corp ↓ + despre dans ↑ + despre faptu' că ↑ ++ aici nu avem un manual de dans ↑ +++ și la un moment dat ↑ + doamna foarte liniștită ↑ ++ a -ntrebat așa. +++ i-a zis. domnule căciuleanu ↓ ++ cartea asta a dumneavoastră despre masaj +++ ă ↑ +++ ce mișcări ar trebui să fac eu? ++ pentru că sufăr. ++ am reumatism ↑ ++ am ↑

GC: (râde) am mișcat o etajeră ↑ ++ și mă doare mîna.

CȘ: exact. ++ ă ↑ și am reumatism. ++ gigi ↑ + când se-ntîmplă momente din astea ↑ + dezarmezi?

GC: nu. ++ i-am spus că ↑ ++ dimpotrivă. ++ dansul nu-i o terapie ↑ + și că ↑ +++ cred că nu există nici o zi din viața mea în care nu m-a durut nu numai un lucru. ++ vreo patru cinci în același timp. ++ și î ↑ ++ ca să spun ceea ce este CEL MAI GREU. +++ nu-i să te SCOLI să dansezi ↑ ++ ci să te -așezi după ce-ai dansat. (râde) +++ nu. ++ doamna aceea a fost minunată pentru c-a venit ca la VRACI ↓ ++ și î ++ î ↑ + chiar m-a ↑ m-a ↑ m-a ↑ ++ toată lumea a rîs da' eu am fost emoționat ↑ ++ pentru că ↑ + mi-am zis domnule ↑ ++ îmi pare rău că n-o pot ajuta. ++ probabil că dac-aș fi atins-o i-ar fi trecut umăru'. ++ atins-o frumos ↓ + vreau să spun. da.

CȘ: gigi ce ne spune cartea asta? ++ adică ↑ ă ↑ +++ într-o formulă ↑ +++ a străzii ↑ + o să spun ↓ + cu ce vrăjește pe ceti ↑ + pe cetitoriu cartea asta?

GC: eu ↑ ++ în primul rând este o carte pentru toată lumea. nu-i pentru dansatori. ++ numai. + este o carte pentru un public foarte larg ↑ +++ și pentru oameni care vor să descifreze MIȘCAREA. nu-i o carte de dans. +++ e-o carte despre mișcare. + ce-am crezut eu ↑ + că este important ↑ + în ↑ + mișcarea pe care - o fac ↑ ++ cum o fac ↑ + și de ce o fac. adică de ce -o fac nu poți să spui întotdeauna. ++ pentru că n-ai ↑ + nu ↑ n-ai cuvinte să spui. +++ și nici cum o faci. n-ai cuvinte. deci ↑ ++ pe undeva am inventat niște formule așa ↓ + care să concentreze ↓ ++ ă ↑ ++ ceea ce se-ntâmplă în corpu' ↑ ++ într-un corp care dansează.

CȘ: ce ↑ ++ cum adică AXE ale corpului? ++ adică ↑ +++ omu-i obișnuit să-și gândească corpu'-ntr-un mod foarte simplu. ++ e ↑ +++ în general corpu' nu e ceva la care acorzi atenție ↓ ++ iar cultura pentru așa ceva în spațiu' nostru ↑ + e departe de a fi una definită. ++ cum adică AXE ale corpului?

GC: problema-i dublă. ori omul vede corpul într-o totalitate ↑ + ori o vede ca un doctor. ++ cu porcării. adică cu anatomi ↑ ++ cu diafragmă. + vorbim de DIAFRAGMĂ. +++ dacă te gândești cum arată diafragma aia ↓ o chestie plină de sânge și scârboasă ↑ +++ nici nu-ți mai vine să te folosești de ea. +++ deci eu am trecut pe undeva prin ↑ + prin gardu' ăsta. + între ceea ce ↑ +++ între blocu' ăla care-i corpu' așa ↑ ++ care-l închipuie fiecare ↑ + ȘI ↑ ++ corpu' ăla anatomic ↑ + făcut din zgârciuri ↑ + oase și mușchi ↑ ++ am inventat o paraanatomie așa ↑ ++ care-i a tuturor. ++ eu găsesc de regulă un număr ↓ ++ un număr de femei de exemplu ↑ +++ nu-mi pasă că se cheamă umerus și că ai un os un zgârci și-un tendon. +++ acolo ↑ ++ pă umărul ăla ↑ + se-ntâmplă atâtea lucruri. ++ atâtea capete se pot pune pe-acel umăr. ++ atâta ↑ + CĂLDURĂ poate emana din acel ↑ + umăr. + deci vreau să spun că este o poezie-ntreagă. nu numai o ↑ +++ serie de + linii. ++ dar revin și la LINII. + pentru că fără linii ↑ de exemplu ↓ + în momentul în care ↑ +++ iei un ă ↑ ++ ă ↑ ++ un desen de -ăla cu multe ↑ ++ multe fețe-așa ↑ ++ și cu cât reduci fețele alea devine rotund. +++ asta se-ntâmplă de exemplu cu ↑ +++ balerina aia care dansează ↑ +++ asta s-a făcut și-acuma cu mișcarea asta. aia care dansează ↑ + ă ↑ ++ lebăda ↑ ++ și se mișcă cu mâinile din spate și face-așa. (dansează). nu? + deci mâna aia care sînt niște ↑ + ++ axu' ăsta ↑ + axu' ăsta ↑ + ele se îmbină ↑ + și se ↑ ++ ă ↑ + unduie. și se ↑ ++ și se ↑ +++ și -au o concurență între ele. vreau să spun că acele axe dacă NU le știi nu poți să faci acest lucru. deci dacă și tu ↑ + tu știi că brațu' tău-i făcut ↑ ++ dacă știi că sîntem niște ↑ +++ ă ↑ ++ ființe ramificate. ++ sîntem niște copaci. uite. HOP ↑ (ridică un braț) +++ m-am ramificat. ++ sînt ca un stejar. ++ mi s-a ramificat mâna ca o FRUNZĂ. +++ dacă știu că axu' fiecărei ↑ + NERVURA fiecărei frunze ↑ ++ poate dansa și ea ↑ ++ dansez mai mult dacă știu că dansez cu mâna ca cu un bolovan. ++ asta-i tot.

CȘ: [xxx] am rămas ă ↑ +++ am rămas UIMIT ↑ în mometu-n care gigi mi-a spus că ↑ +++ POATE să danseze ↑ ++ pe o poezie. ++ și -am zis bine bine ↓ + pe-o poezie ↓ + da ↑ ++ ce-i dedesubt ↑ + ce muzici pui dedesubt? nu nu nu ↑ +++ dedesubt nu-i nicio muzică.

RP: da. pentru că poezia are un ritm.

CȘ: exact. +++ sînt cuvinte de gigi căciuleanu ↑ pe care dansează ↓ ++ gigi căciuleanu.

GC: și tăceri de gigi căciuleanu. ++ și pe-alea dansez.

CȘ: putem să vedem [toată treaba asta?

GC: da ↑ ++ am să-ncerc.] am să-ncerc.

CȘ: doamnelor și domnilor ↓ ++ gigi căciuleanu. ++ din nou.

(aplauze)

(pe fundal se aude vocea lui gigi căciuleanu care-și recită propria poezie)

GC: a fi ↑ ++ sau ↑ ++ poate doar ↑ ++ a ÎNCERCA SĂ fii. sau ca și cum ↑ ++ ai fi fără să fii. FIR-AR SĂ FIE ↓ +++ să poți ↑ +++ sau să nu poți +++ să intri ↑ +++ sau ↑ ++ să-ți IEȘI + din fire ↑ ++ de parc-ar fi să NICI NU-ȚI PESE de fericire ↑ ++ de ne ↑ ++ fericire ↑ ++ nimic sau tot. sau nesfârșire. A ADORMI ↓ +++ A STA DE VEGHE ↓ +++ când te trezești ↑ ++ e parc-ai adormi pe dos. +++ un singur somn ↑ +++ cu vise diferite. +++ un pas mai mult ↑ ++ sau unul mai puțin ↑ ++ pe drum ascuns ↑ +++ în câmp deschis ↑ +++ aicea jos ↓ ++ totul nu pare-a fi DECÂT ↑ +++ PĂRERE. +++ de bine sau de rău ↑ +++ putere ↑ ++ slăbiciune ↑ +++ cădere ↑ +++ înălțare ↑ +++ a ști. +++ a nu mai ști nimic ↑ de ↑ +++ tine însuși. +++ a fi ↑ +++ sau a nu ↑ ++ fi. +++ lumină ↑ +++ hău ↑ +++ totul nu -i altceva ↓ ++ decât un semn ↓ ++ de întrebare.

(aplauze)

CȘ: da. +++ mulțumim foarte frumos ↑ ++ gigi.

Anexa 2

